

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

Заснована 21 квітня 1927 р.

№ 33-34
(3539-3540)

26 вересня
2025 р.

Виходить
двічі на місяць

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Нобелівський лауреат Сер Пол Нерс: "Працюйте в науці з пристрасстю!"

Сер Пол Нерс

Лауреат Нобелівської премії 2001 року в галузі фізіології та медицини з Великої Британії, який за видатні досягнення в науці отримав лицарський титул Сер Пол Нерс, 11 вересня прочитав у КПІ ім. Ігоря Сікорського лекцію на тему "Наука як революція". Подія ця відбулася в межах П'ятого Саміту перших леді та джентльменів, одним із майданчиків заходів якого стала Київська політехніка.

Тож у залі Вченої ради історичного першого, або як його ще називають Головного корпусу КПІ, зібралися не лише політехніки, але й викладачі та науковці з інших університетів, у тому числі закордонних, зокрема данських та естонських, наукових установ системи Національної академії наук України, очільники та активісти громадських організацій різного спрямування та представники дипломатичного корпусу. Серед гостей – Перший заступник Голови Верховної Ради України й, водночас, голова Наглядової ради КПІ ім. Ігоря Сікорського Олександр Корнієнко, Президент Національної академії наук України Анатолій Загородній, генеральна директорка Міністерства освіти і науки Королівства Данія Катріне Тофгольт Мау, народні депутати України та інші. І, звичайно, дуже уважними слухачами лекції стали викладачі та студенти Київської політехніки.

Темі лекції було обрано не випадково. По-перше, її читав визнаний всім світом біохімік, генетик і клітинний біолог, життя якого є прикладом служіння науці та людству і який зробив відкриття регулювання клітинного циклу евкаріотів циклінами й циклін-залежними кіназами. І, по-друге, тому що Саміт перших леді та джентльменів 2025 року було присвячено обговоренню питань майбутнього світу, а майбутнє, як відомо, починається з освіти. Бо саме освіта є не лише базовою потребою чи правом, а й фундаментом миру, сталого розвитку, рівності та глобальної співпраці. Освіта – ціль № 4 у переліку Цілей сталого розвитку ООН. І, безумовно, освіта найбезпосереднішим чином пов'язана з наукою, не дарма ж у цивілізованому світі університети є потужними науковими центрами. Отож актуальність порушених на Саміті проблем визнана в усьому світі.

"Для мене велика честь сьогодні відкрити цей захід і вітати в нашому університеті видатного вченого, лауреата Нобелівської премії з фізіології та медицини Сера Пола Нерса. Сер Пол Нерс – один із тих вчених,

чий дослідження змінили наше розуміння фундаментального процесу життя, – сказав ректор КПІ Анатолій Мельниченко в своєму вітальному слові до аудиторії. – Для нашого університету прийом такого гостя сьогодні є особливо цінним, оскільки ми прагнемо бути не лише навчальним закладом, а й активним учасником міжнародної наукової спільноти. Приклад Сера Пола Нерса надихнув нас будувати науку, яка змінює світ і служить людству. Дуже важливо, що Сер Пол Нерс також є великим другом України, ставши послом United 24 (глобальна ініціатива для підтримки України – прим. ред.)."

Лекція Сера Пола була широким оглядом та осмисленням історії науки з її першопочатків у Стародавньому світі й аж до наших часів. Про це свідчить навіть неповний перелік персоналій, які зробили неоціненний внесок у розвиток науки в різні епохи, що їх згадував доповідач: Фалес Мілетський, Сократ, Аристотель, Демокріт, Ератосфен, Архімед, Френсіс Бекон, Галілео Галілей, Ісаак Ньютон, Роберт Гук, Миколай Коперник, Чарльз Дарвін, Джон Дальтон, Грегор Мендель, Луї Пастер, Альберт Ейнштейн та інші. Червоною ниткою проходила думка, що її висловив Пол Нерс у вступі:

людство наук про життя. І навіть дуже промовистий приклад їхнього розвитку: "Лише трохи більше 100 років тому, навіть у розвинених країнах Європи, тривалість життя становила близько 50 років. Ймовірно, це лише збільшення на 15 років з часу сільськогосподарської революції, яка відбулася 10 000 років тому. Однак за останні 100 років тривалість життя зросла приблизно до 80 років. І ця зміна ґрунтується на науці та є справді революційною".

Чи варто писати, що лекція Сера Пола Нерса несла в собі й багато інших цікавих спостережень і висновків, серед яких одне з найцікавіших стосувалося зв'язку поступу знань із розвитком суспільно-політичних відносин і демократією. Він навів приклади сучасного життя, насамперед росії та сьогоднішніх Сполучених Штатів, де нехтування навіть у дискусіях демократичними принципами призводить до знищення реалістичного мислення: "Ми мусимо боротися зі способами мислення, які не поважають правду, які не поважають раціональної думки, які не поважають доказів, і навіть намагаються приховати їх, блокуючи те, що громадськість може побачити в публікаціях засобів масової інформації, блокуючи результати досліджень, скажімо, у сфері зміни

са майже не залишилося. А проте, він все ж таки висловив свої враження від університету для журналістів: "... Університети, технологічні університети, такі як цей, відіграють вирішальну роль у відкритті нових знань, а також, зокрема, у застосуванні їх для корисних цілей, що допомагають суспільству. В Україні нині, звичайно, йде війна. Тож на це, принаймні частково, впливатиме те, як ви можете допомогти воєнним зусиллям. Але також потрібно думати про післявоєнний період і про те, що потрібно відбудувати, і все, що потрібно для успішного суспільства, успішної громади. І саме такі університети, як ваш, є надзвичайно важливими для цього...".

А на запитання про те, що він хотів би порадити молодим науковцям, він відповів так: "Наука – це фантастична кар'єра. Я завжди вважав можливість займатися нею привілеєм. Тож пам'ятайте, що це привілей. Працюйте в ній з пристрасстю! І завжди прагніть чесності та правди, ставтеся до "очевидного" скептично, повністю покладаючись на докази. Все це слід поєднувати з розумом, винахідливістю та наполегливою працею. Але завжди думайте й про те, щоб досягати результатів не лише для себе, а й для суспільства загалом".

"Наука є найтривалішою революційною діяльністю, відомою людству. Бо саме наука породжує систематичні знання, які витримують випробування часом. І як наслідок, наука має довготривалі наслідки для суспільства".

Він також розглянув зв'язок практичних потреб людства з розвитком досліджень, які, своєю чергою, сприяли і сприяють створенню та вдосконаленню все нових технологій, що, в підсумку, забезпечує задоволення цих потреб: "Знання сформували технологічну основу промислової революції, що мало вирішальне значення. Значення промислової революції не можна недооцінювати, вона лежить в основі сучасного світу. Технологічний прогрес є нескінченним... Важко уявити собі будь-який аспект нашого сучасного життя, на який не вплинула б наука та розробки, засновані на науці".

Звичайно, як фахівець він не міг не торнутися й питань революційного впливу на

клімату, щоб думки та твердження керівництва (держави) не оскаржувалися. І я стверджую, що наука та демократія тісно взаємодіють... Справжня наука залежить від суспільств з правильними цінностями, які заохочують дискусії та є демократичними".

Пролунали й інші цікаві думки, але на викладення всієї лекції потрібно було б дуже багато газетної площі. Зауважу тільки, що слухала аудиторія Сера Нерса з неусипною увагою, про що, до речі, свідчила напружена тиша в залі: учасники буквально ловили кожне слово лектора. А потім настав час спілкування, під час якого науковці та студенти буквально засипали Сера Пола запитаннями, так що кінець зустрічі перетворився на живий полілог між тими, хто завітав 11 вересня до зали Вченої ради КПІ, та відомим вченим.

Ця жива розмова продовжувалася й після завершення заходу, тож часу на розмову з університетськими медіа у Сера Пола Нер-

Довідково. Ініційований Першою леді України Оленою Зеленською 2021 року Саміт перших леді та джентльменів, з часом перетворився на глобальну платформу, що об'єднала перших леді та джентльменів, які прагнуть використовувати свій вплив для покращення світу.

Саміт перших леді та джентльменів 2025 року – це глобальний майданчик для розмови про майбутнє світу, яке починається з освіти. Організатори П'ятого Саміту використали художню концепцію "Шляху знання". Це метафора, що проводить учасників крізь історію людства: від інтуїтивного досвіду й усного слова до письма, цифрових технологій, штучного інтелекту. Але головне в ньому було показати, як знання, що передаються від людини до людини, від покоління до покоління, допомагають зрозуміти минуле, щоб створювати нове та будувати майбутнє.
Дмитро Стефанович

Анджей Шептицький

На початку вересня КПІ ім. Ігоря Сікорського відвідала делегація Республіки Польща на чолі з заступником Міністра науки та вищої освіти Анджеєм Шептицьким. Візит відбувся в рамках п'ятого Саміту перших леді та джентльменів, що проходив у Києві.

Після проходження Алесю зірок "Видатним політехнікам від вдачних сучасників", знайомства з Алесю видатних вчених, життя і діяльність яких були тісно пов'язані з КПІ, гості відвідали Науково-технічну бібліотеку ім. Г.І. Денисенка. Далі в приміщенні інноваційного укриття "Smart Shelter "CLUST SPACE" Анджей Шептицький прочитав для студентів факультету соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського й інших факультетів та інститутів, а також викладачів і працівників

Лекція Анджея Шептицького

університету лекцію на тему "Educational and Scientific Diplomacy in the Digital age" ("Освітня та наукова дипломатія в цифрову епоху"). Насамкінець у форматі "запитання-відповідь" лектор і слухачі обговорили актуальні питання розвитку освіти і науки. Зокрема, як освітня та наукова дипломатія допомагає державі вистояти, зміцнювати

безпеку, розвивати економіку, популяризувати історію та культурну спадщину; які виклики стоять перед освітньою та науковою дипломатією під час війни; роль цифрових технологій у розвитку освіти й науки; чому демократизація освіти не тренд, а необхідність; важливість міжнародної співпраці освітніх установ, зокрема участь

у європейських освітніх альянсах. Варто зауважити, що тема лекції, сам лектор і спілкування з ним так зацікавили слухачів, що злива запитань до нього довго не вщухала, тож Анджей Шептицький навіть перебрав час, передбачений на відвідування КПІ ім. Ігоря Сікорського в його доволі щільному графіку.

Инф. "КПІ"

ВІТАЄМО

Почесному докторові КПІ п. Янушу Фуксі – 90!

23 вересня 2025 року виповнилося 90 років найщирішому другу нашого університету – пану Янушу Фуксі.

Януш Фукса – випускник КПІ 1959 року. 3 лютого 1974 року – понад пів століття! – він очолює Секцію вихованців КПІ в Польщі. В розбудову її діяльності він зробив величезний внесок. Він щорічно організовує семінари, зустрічі, поїздки до КПІ вихованців з Польщі, піклувався про підвищення кваліфікації польських випускників через навчання в аспірантурі КПІ, захист кандидатських та докторських дисертацій, організацію проходження їхніх стажувань. Чотири доктори наук скористалися підтримкою Секції, 75 випускників пройшли стажування в рідному виші в 80-ті роки.

Януш Фукса

Секція щорічно відзначає заслуги викладачів КПІ для інженерного розвитку своїх членів, для розвитку польської техніки. Починаючи з 1975 року, співробітники КПІ одержували золоті знаки Головної технічної організації у Варшаві щорічно.

6 жовтня 2022 року Секції вихованців Київського політехнічного інституту в Польщі виповнилося 100 років, і вона продовжує активно служити благородній меті зближення народів України та Польщі. За підтримки Секції поновлено договори між кафедрами КПІ ім. Ігоря Сікорського та кафедрами політехніки Польщі про наукову співпрацю, обмін стажистами та молодими співробітниками.

Враховуючи визначні наукові досягнення та вагомий особистий внесок у справу співпраці Секції вихованців Київського політехнічного інституту в Польщі та КПІ, 1 вересня 2014 року Вчена рада університету відзначила діяльність голови Секції доктора Януша Фукси присудженням йому звання "Почесний доктор НТУУ "КПІ".

Доктор Фукса протягом багатьох десятиліть активно й зацікавлено продовжує співпрацювати і ділитися досвідом з

технічною молоддю України та Польщі, до війни він щорічно відвідував Alma Mater кожного 1 вересня, виступав на Днях першокурсника КПІ і тепло вітав молоде покоління політехніків. Пан Януш активно співпрацює з газетою університету "Київський політехнік", де друкує свої спогади про навчання, подорожі, відомих польських випускників КПІ та співпрацю Секції з рідним університетом.

"Київ став для мене другим рідним містом, тому я завжди радо приїжджаю сюди, КПІ – особливий університет. І атмосфера тут особлива. Польща рада мати партнерські контакти з таким вишем. Упевнений, що вони з кожним роком посилюватимуться та виходитимуть на новий, значно вищий рівень", – завжди наголошує пан Фукса.

Особливої уваги заслуговує діяльність пана Януша Фукси в напрямі розвитку співпраці України та Польщі в науково-освітній сфері. На сайті Секції розміщено віртуальну подорож по КПІ, надається інформація про досягнення та сьогодення рідного університету, проведені літературні конкурси та оформлено багатомне видання "Спогадів із Києва", які присвячені зв'язкам польських випускників КПІ з Києвом та Україною. Пан Я.Фукса доклав багато зусиль, щоб 30 серпня 2013 року в КПІ було урочисто відкрито пам'ятник видатному польському хіміку і фізику, випускнику КПІ 1906 року професору Войцеху Свентославському. Також за його сприяння біля корпусу №6 університету під час відзначення 100-річчя Секції в 2022 році було висаджено виноград.

Активна співпраця з університетами і Секцією вихованців КПІ в Польщі триває!

Широ зичимо доктору Янушу Фуксі міцного здоров'я, активного довголіття, успіхів і натхнення в реалізації планів співпраці КПІ ім. Ігоря Сікорського та Секції вихованців КПІ в Польщі!
Українсько-Польський центр

ЗНАЙ НАШИХ

Жіноча команда КПІ перемогла у кіберзмаганнях

Жіноча команда КПІ ім. Ігоря Сікорського посіла перше місце у кіберзмаганнях "CTF for Women", які проводилися на початку вересня з ініціативи Національного координаційного центру кібербезпеки під гаслом "Шлях жінок у кібербезпеці: історія, виклики, успіх". Заявлена мета заходу – посилення ролі жінок у кібербезпеці. Про те, як проходили змагання кореспонденту "Київського політехніку" розповідає капітан команди КПІ, студентка IV курсу Навчально-наукового фізико-технічного інституту Анна Проскурня.

– Після того, як наш університет отримав запрошення для участі у змаганнях "CTF for Women", на базі гуртка з інформаційної безпеки deca-school розпочалося формування жіночої команди. Під керівництвом завідувача Лабораторії технічної інформаційної безпеки, доцента НН ФТІ Миколи Ільїна була оперативним сформована команда, до складу якої увійшли студентки НН ФТІ Галина Власенко (IV курс), Поліна Гончаренко (I курс), Анна Мележик (II курс) і я – капітан команди. Спеціальних тренувань ми не потребували – досвіду, отриманого на заняттях гуртка, було достатньо.

Змагання відбулися на платформі "Unit Range" компанії Cyber Unit в одному з хабів Національного авіаційного університету. Через технічні обмеження участь узяли лише 6 команд по 4 учасниці. Кожна мала назву певного кольору, наша виступала як Red Team – символічно для нашої сфери. Формат був Jeopardy: потрібно було розв'язувати завдання з цифрової криміналістики, web-challenge, криптографії, стеганографії, зворотньої розробки та вводити "прапори" як підтвердження правильних відповідей. На все відводилося 6 годин. Ми набрали близько 3000 балів. Поки судді підраховували результати, встигли трохи перепочити й понайтикомитися з учасницями з інших університетів, організацій та служб. Найбільш хвилюючим моментом стало оголошення результатів – ми не очікували першого місця, але таки випередили всіх суперниць.

Нас нагородили грамотами та медалями, а також запросили до фіналу Чемпіонату

України, який організовує Федерація військово-технологічного спорту України. Це стало для нас приємною несподіванкою.

– Під час змагань відбувся воркшоп, розкажіть трохи про нього.

– Оскільки ми були зайняті у змаганнях, до воркшопу встигли долучитися лише наприкінці програми дискусій. Там відбувалися лекції від жінок-професіоналок у сфері кібербезпеки, вони ділилися досвідом використання та дослідження різних технік й інструментів. Разом з іншими учасницями ми також узяли участь у модерованій грі: спочатку моделювали психологічно-інформаційну атаку на умовне підприємство, а потім будували захист від атаки однієї з команд.

– Яке, на ваш погляд, значення має для суспільства проведення таких змагань?

– Змагання залишили у членкинь команди контраверсійні враження, але ми точно згодні в одному: підтримка жінок у кібербезпеці потрібна. Ці змагання – важливий крок у подоланні гендерних стереотипів та упереджень в українській IT-спільноті. Подібні ініціативи створюють простір, де дівчата можуть відчувати себе впевненіше, обмінюватися досвідом і знайти однодумців. Нам хотілося б, щоб у майбутньому такі заходи були більш інклюзивними, із фокусом не лише на відокремлення, а й на інтеграцію жінок у ширшу професійну спільноту. Участь у змаганнях дала нам змогу не лише долучитися до підтримки жінок у кібербезпеці, а й гідно представити наш університет, вкотре підтвердивши першість КПІ у цій сфері.

Спілкувався Володимир Школьніий

Науково-освітні українсько-німецькі проєкти у КПІ

Deutscher Akademischer Austauschdienst
Німецька служба академічних обмінів

В Україні успішно реалізується Угода між Кабінетом Міністрів та урядом Німеччини про співробітництво у сферах науки, технологій, інновацій та вищої освіти. Зокрема, нещодавно Німецька служба академічних обмінів (DAAD) поінформувала про виділення 24 млн євро на період до 2029 року на реалізацію 29 проєктів в німецьких закладах вищої освіти за програмою "Німецько-українська університетська мережа". До цієї мережі входить і КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Рік тому, підписуючи міжурядовий договір про науково-технологічну співпрацю України й Німеччини, міністр освіти і науки України Оксен Лісовий зазначив: "Для нас це важлива угода, оскільки розуміємо, що наука не може розвиватися окремо, вона розвивається у взаємодії та співпраці. Ми чітко розуміємо, що відновлення України неможливе без технологій, а технології своєю чергою не

можуть існувати без науки". На що федеральна міністерка освіти і наукових досліджень Беттіна Штарк-Ватцінгер додала: "Жорстока загарбницька війна росії спричиняє в Україні жахливі страждання й руйнування. Вона має важкі наслідки і для української науки. Ми стоїмо на боці України і надаємо їй військову, гуманітарну та економічну підтримку. Проте наші зусилля у воєнний час спрямовані й на відновлення. Угодою про співробітництво у сфері науки і технологій ми поглиблюємо співпрацю з українськими партнерами у сфері науки і досліджень. Зміцнення інноваційної сили України вже сьогодні зміцнює країну для відновлення та для майбутнього у мирі і свободі".

Нині "Німецько-українська університетська мережа" підтримує відбудову українського сектору вищої освіти та сприяє його інтеграції до європейського освітнього простору. 47 українських ЗВО беруть участь у спільних проєктах з німецькими університетами. Програма складається з двох частин: перша – "Навчання та викладання" – сприяє двосторонній співпраці щодо розробки спільних навчальних програм, у тому числі подвійних дипломів, а

також спільних модулів викладання та навчання. Особлива увага приділяється обміну викладачами та студентами. На цей напрям передбачено близько 800 000 євро на кожен проєкт. Друга – "Управління вищою освітою та інтернаціоналізація" – підтримує заходи з підвищення кваліфікації науковців, набуття ними компетенцій у галузі управління вищою освітою, інтернаціоналізації та інтеграції. На кожен проєкт за цим напрямом передбачено близько 400 000 євро.

Проєкти, участь у яких беруть науковці КПІ ім. Ігоря Сікорського

– Зі Східно-Баварським технічним університетом (м. Амберг-Вайден) за проєктом "Мережа викладання й адміністрування для подвійної освіти та мобільності Україна – Німеччина" співпрацюватимуть НН ММІ, ФСП та ФММ.

– Проєкт "Автоматизація та управління на основі штучного інтелекту" в Технічному університеті м.Клаусталь буде реалізовано за участю ФЕА, кафедра автоматизації електромеханічних систем та електроприводу.

– У виконанні проєкту "Мережа університетів "Україна в Європі" з Універси-

тетом Юстуса Лібіха (м. Гіссен) візьмуть участь ФЛ та ХТФ.

– Над проєктами "Мехатроніка, енергетика, робототехніка та інноваційні технології з Україною" та "Мікросертифікати як інструмент інтернаціоналізації для українських університетів" спільно з Університетом ім. Лейбніца (м. Ганновер) працюватимуть в НН ММІ.

– Втілювати проєкт "Розширення успішної німецько-української освітньої мережі" з Університетом прикладних наук Анхальту будуть в НН ФТІ.

Як зазначають у DAAD, німецькі університети успішно сприяли підтримці українських ЗВО у період кризи, зокрема за допомогою програм фінансування. Це забезпечило поглиблення співпраці між німецько-українськими партнерами, зміцнення якої має велике значення для подальшої інтеграції України до європейського простору вищої освіти та стало відновлення сектору вищої освіти. Німецькі університети також отримують вигоду від довгострокового співробітництва завдяки розширенню можливостей інтернаціоналізації й новому досвіду в галузі стійкості та гнучкості.

Надія Ліберт

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ

КПІ ім. Ігоря Сікорського у Вроцлаві: нові можливості для віддалених лабораторій

Наприкінці червня делегація КПІ ім. Ігоря Сікорського взяла участь у воркшопі в межах проєкту міжнародного об'єднання T.I.M.E. Association "Remote Labs for Ukraine" ("Віддалені лабораторії для України"), що проходив на базі Вроцлавського університету науки і технологій. До складу делегації входили представниці Механіко-машинобудівного інституту, радіотехнічного факультету та факультету лінгвістики Ольга Холявік, Іванна Слободянюк, Тетяна Гараненко, Ольга Мусієнко, Оксана Захарченко та Людмила Власюк.

Метою поїздки делегації київських політехніків до Вроцлаву було не лише представлення власних досягнень у розробці дистанційних лабораторій, зокрема з обробки металу, гідравліки та механіки, а й активне залучення до міжнародного обміну досвідом. Отож посланниці КПІ долучилися до пленарних засідань, презентацій та численних дискусій, передбачених організаторами.

Особливо цінним і цікавим стало безпосереднє ознайомлення з матеріально-технічною базою Вроцлавського університету науки і технологій: учасники воркшопу мали можливість відвідати лабораторії факультету машинобудування, зокрема й напрямки авто-

матизації, опору матеріалів, зварювання, адитивного виробництва та гідравліки.

Ключовою подією став круглий стіл, присвячений майбутній співпраці. На ньому було надано конкретні пропозиції щодо подальшої міжнародної взаємодії. А порушені в обговоренні питання стосувалися не лише розвитку віддалених лабораторій, а й можливостей участі в міжнародних грантових проєктах, таких як Erasmus+, Horizon Europe та NATO Science for Peace and Security (SPS).

Серед особливо пам'ятних заходів воркшопу варто відзначити лабораторні сесії, що відбулися у перший день воркшопу. Першою була презентація "Енергетичної лабораторії", яку зробив представник кафедри енергетичних технологій КТН (Королівський технологічний інститут, Стокгольм, Швеція), після якої учасники перейшли до "Лабораторії 2: Індустрія 4.0", яку представив д-р Марцін Кожньовський (Marcin Korzeniowski) з механічного факультету Вроцлавського університету науки і технологій. Ці сесії дали змогу учасникам глибоко зануритися у практичні аспекти розвитку віддалених лабораторій та обговорити запропоновані інноваційні підходи.

Другий день було присвячено визначено напрямів і умов співпраці, практично-

му ознайомленню з передовими лабораторіями та, що найважливіше, інтенсивному обговоренню подальших спільних кроків. До речі, заходи цього дня розпочалися з сесії, яку підготували і провели київські політехніки, "Лабораторія 3: Гідравліка та механіка – КПІ". Команда КПІ у складі проф. Юрія Петракова (віртуальні лабораторії з обробки металів), Костянтина Белікова (Гідравліка та пневматика), Павла Проценка та Андрія Петришина (Теорія механізмів та машин) у режимі відеоконференції представила свої напрацювання. Це дало чудову нагоду для обміну досвідом та демонстрації потенціалу українських університетів.

Для учасників також було проведено докладну екскурсію лабораторіями факультету машинобудування Вроцлавського університету науки і технологій з демонстрацією можливостей роботи та навчання за такими ключовими дисциплінами, як автоматизація, опір матеріалів, зварювання, адитивне виробництво та гідравліка. Під час екскурсії відбувався справжній діалог, чи, радше, полілог, під час якого її учасники активно обговорювали можливості впровадження нових технологій та, знов-таки, розширен-

ня співпраці. Тож представники технічних університетів мали змогу не тільки побачити сучасне обладнання, а й обговорити практичні аспекти його застосування у контексті віддалених лабораторій.

Отже завдяки цьому відрядженню члени делегації КПІ змогли зав'язати нові та зміцнити вже існуючі партнерські відносини з представниками Вроцлавського університету науки і технологій, КТН (Швеція), Асоціації T.I.M.E., а також українських університетів – Національного університету "Львівська політехніка", Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя та Державної наукової установи "Київський академічний університет".

Довідково: T.I.M.E. Association (Top International Managers in Engineering) є провідною міжнародною мережею технічних університетів та інженерних шкіл, заснованою ще 1989 року. За час існування вона стала справжньою платформою для розвитку інженерної освіти та міжкультурного співробітництва. Мережа об'єднує 57 університетів-членів із 25 країн світу. У березні 2025 року Консультативний комітет T.I.M.E. схвалив та профінансував кілька важливих проєктів, серед яких був і проєкт, у межах якого відбувся воркшоп, про який йде мова.

Антон Лаврінков, завідувач кафедри технологій виробництва літальних апаратів НН ММІ, Тетяна Гараненкова, доцентка кафедри технологій виробництва літальних апаратів НН ММІ

Ольга Холявік

Делегація кафедри МАтаТІ ФМФ в Університеті Мелардален (Швеція)

У червні 2025 року делегація КПІ ім. Ігоря Сікорського у складі викладачів кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей О.І. Клесова, І.В. Алксесової, О.І. Василик і В.В. Бовсуновської відвідали Університет Мелардален (м. Вестерос, Швеція). Візит відбувся у межах програми ЄС "Erasmus+" (KA1). Його метою було: ознайомлення з європейськими підходами до викладання математичних дисциплін, обмін педагогічними практиками, розвиток міжнародної співпраці між закладами вищої освіти, налагодження контактів для реалізації майбутніх проєктів у межах програми Erasmus+.

Шведські колеги щорічно організують в червні захід, який називається "Тиждень партнерів ICM", під час якого проводяться зустрічі з адміністрацією, керівниками освітніх програм, провідними вченими-математиками, співробітниками та студентами Мелардаленського університету. В цьому році на "Тижні..." були представлені 10 країн-партнерів, загалом 46 учасників. Зокрема, математикам з КПІ ім. Ігоря Сікорського було надано можливість бути присутніми на захисті бакалаврських та магістерських робіт з математики. Особливістю процедури є те, що комісія включає одного студента, який виконує роль опонента. Це вважається корисною практикою із залучення студентів до академічних заходів і у подальшому враховується у фінальній оцінці за захист магістерської чи бакалаврської роботи. Крім того, наші викладачі відвідали окремі лекції, круглі столи за темами спільних наукових інтересів та воркшопи з обміну досвідом викладачів. Шведських колег зацікавили теми українських вчених із стохастичного аналізу, ймовірнісних основ

страхування, теорії відновлення. В результаті візиту досягнуто домовленостей про подальші академічні обміни для студентів та викладачів, розширено коло міжнародних партнерів кафедри математичного аналізу та теорії ймовірностей. Жвавий інтерес учасників викликала доповідь з презентацією нашого університету. Особливу зацікавленість викликала розповідь про нестандартні форми залучення молоді до навчання, що проводились у рамках Дня математики в КПІ у березні 2025 року.

Серед інших заходів цікавим виявилася презентація лабораторії зі створення екологічного автомобіля, що рухається за рахунок сонячної енергії. Вдалим дизайнерським рішенням шведські колеги вважають

конструкцію одного з навчальних корпусів університету, в якому є велика кількість відкритих приміщень для проведення лекційних та практичних, зустрічей, нарад, відпочинку між заняттями тощо, але немає постійних кабінетів для викладачів.

Учасники відзначили високий рівень організації заходу, доброзичливість колег з Мелардаленського університету та натхненню атмосферу співпраці. Візит став прикладом того, як мобільність у межах Erasmus+ стимулює особистий та професійний розвиток, створює умови для інтеграції української науки в європейський освітній простір.

Це був не просто обмін досвідом: цюгоричний "Тиждень партнерів ICM" став справжнім професійним проривом, який надихає рухатися вперед у складний час для нашої країни. Це був надзвичайно продуктивний досвід, який відкрив нові професійні горизонти. Спілкування з європейськими колегами мотивує до подальшого розвитку академічної мобільності та вдосконалення викладацької практики. Участь у програмі Erasmus+ доводить, що попри всі виклики сьогодення, українські викладачі активно розвиваються, встановлюють нові партнерства та гідно представляють країну на міжнародному рівні.

Erasmus+ – це нові можливості, нові знання та нове натхнення для викладачів і студентів.

*За інформацією
кафедри МАтаТІ ФМФ*

Прийнято Положення про систему запобігання плагіату, фабрикації та фальсифікації

Прийняття Положення про систему запобігання плагіату, фабрикації та фальсифікації в Національному технічному університеті України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" є надзвичайно важливим і своєчасним кроком на шляху до формування справжньої культури академічної доброчесності у стінах університету.

Цей документ не лише закріплює чіткі правила та алгоритми дій, а й демонструє принципову позицію КПІ щодо неприпустимості будь-яких проявів академічних правопорушень. Його ухвалення свідчить про те, що університет послідовно впроваджує сучасні стандарти освітнього процесу, які відповідають європейським та міжнародним практикам, і створює прозоре, чесне й справедливе академічне середовище, де кожен здобувач освіти та науковець може бути впевнений у цінності своєї праці.

Значення цього документа виходить далеко за рамки простого регламентування внутрішніх процедур. Йдеться про формування цілісної системи цінностей, у якій чесність, відповідальність та повага до інтелектуальної праці стають невід'ємними складовими навчального та наукового процесів. Прийняття Положення створює чіткі та зрозумілі механізми запобігання плагіату, фабрикації та фальсифікації результатів досліджень. Це дозволяє уникнути суб'єктивності й двозначності у трактуванні випадків недобросовісної поведінки, забезпечуючи єдині й справедливі правила гри для всіх членів університетської спільноти – студентів, аспірантів, викладачів і науковців.

Водночас Положення має важливу превентивну складову. Воно орієнтоване не лише на покарання за порушення, а насамперед на попередження недобросовісних практик. Університет активно працює над формуванням у здобувачів освіти усвідомленого ставлення до авторського права та етичних стандартів академічної діяльності. Студентів та викладачів знайомлять із принципами чесного цитування, правильного оформлення джерел, відповідального використання чужих ідей та результатів. Крім того, у КПІ впроваджено сучасні системи перевірки наукових і навчальних текстів на наявність плагіату. Це не формальність, а дієвий інструмент, який допомагає підтримувати високу якість освітнього процесу та гарантує, що кожна робота має власну інтелектуальну цінність.

Розробку та прийняття цього документа можна розглядати як стратегічне рішення, що безпосередньо впливає на репутацію університету. КПІ не лише демонструє прихильність до високих стандартів чесності та прозорості, а й позиціонує себе як сучасний заклад, який прагне відповідати найкращим міжнародним практикам. Це підвищує конкурентоспроможність університету як на національному, так і на світовому рівнях, зміцнює довіру до дипломів, наукових публікацій та результатів досліджень його студентів і викладачів.

Послідовне впровадження в життя цієї системи запобігання виявам академічної недобросовісності в КПІ сприятиме створенню середовища, у якому інтелектуальні досягнення матимуть справжню цінність, а чесність і відповідальність стануть фундаментом розвитку науки й освіти. Це не просто крок у бік удосконалення внутрішніх процедур – це інвестиція в майбутнє: майбутнє, в якому кожен випускник КПІ ім. Ігоря Сікорського гордо триматиме диплом, який символізує не лише отримані знання, а й високу моральну планку, що її дотримується університет.

*Яна Цимбаленко,
уповноважена особа
з питань запобігання та виявлення
корупції в КПІ ім. Ігоря Сікорського*

Участь представників ФБТ у Літній академії в Німеччині: обмін досвідом та розвиток міжнародних відносин

Представники кафедри біоенергетики, біоінформатики та екобіотехнології ФБТ КПІ ім. Ігоря Сікорського взяли участь у Літній академії Баварського державного управління з питань охорони навколишнього середовища, що проходила з 21 липня по 1 серпня ц.р.

На цей захід, який відбувся у м. Хоф (Німеччина, земля Баварія), були запрошені доцентки Марина Козар і я, Вероніка Жукова. Передумовою для отримання запрошення стала наша разом з професоркою кафедри Ларисою Саблій співпраця від КПІ з Інститутом сталого водного господарства Університету прикладних наук м. Хоф. Крім нас, в Літній академії взяли участь фахівці ПрАТ АК "Київводоканал", Басейнового управління водних ресурсів річок За-

хідного Бугу та Сяну, Всесвітнього фонду природи WWF-Україна, Національного університету водного господарства та природокористування, а також фахівці з Косово і Сирії.

Метою проведення двотижневої освітньої програми було ознайомлення спеціалістів у сфері очищення води з системою екологічного менеджменту Баварії, досвідом німецьких компаній у сфері стратегічного розвитку, обладнання, контролю якості, нових технологій, а також сприяння професійній співпраці між спеціалістами галузі в Україні та Баварії. Програма поєднала у собі теоретичний курс та питання практичного впровадження з широкого кола питань: розвиток охорони навколишнього середовища в Німеччині, управління водними ресурсами Баварії, водне та екологічне право, реалізація Водної Рамкової Директиви ЄС, система поводження з відходами, відновлення річок Баварії, ремедіація забруднених ґрунтів промислових територій, циркулярна економіка в Баварії, вимоги до очищення стічних вод згідно з Директивою ЄС, вимоги до сталого водопостачання, гігієнічні вимоги до питної води.

У межах Літньої академії учасники відвідали урядові та неурядові організації, що забезпечують управління водними ресурсами; комунальні господарства, державні та приватні станції водопідготовки та очисні споруди стічних вод; компанію з виготовлення насосів; підприємства з переробки скла, паперу та органічних відходів, території закритих підприємств, де проводиться ремедіація ґрунту на території Баварії. Видається,

що такий підхід дозволяє глибше зрозуміти реальні виклики та можливості у сфері захисту довкілля.

Участь представників України у заходах подібного стибу забезпечує гарні можливості для обміну досвідом та розвиток міжнародних відносин з питань охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів, захисту від шкідливої дії вод, адаптації до змін клімату, розвитку біотехнологій переробки органічних відходів та очищення стічних вод.

*Вероніка Жукова,
доцентка кафедри біоенергетики,
біоінформатики
та екобіотехнології ФБТ*

Фестиваль "Японська осінь 2025". Понад 10 тисяч відвідувачів заходу – не межа

На переконання кураторки проєктів Українсько-Японського центру КПІ ім. Ігоря Сікорського Ганни Омельченко, понад 10 тисяч відвідувачів цьогорічного триденного фестивалю "Японська осінь 2025" пересвідчилися у тому, що країна Вранішнього Сонця стала ще ближчою завдяки зміцненню культурних зв'язків та зростанню популярності японської культури в Україні. І це не межа. В організаторів майбутніх фестивалів чимало творчих планів з метою залучення нових відвідувачів експозицій, організаторів майстер-класів та бізнес-партнерів.

У межах цьогорічного фестивалю на теренах Науково-технічної бібліотеки ім. Г.І. Денисенка та Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського, Центру культури і мистецтв нашого університету функціонували дев'ять локацій, де розміщувались художні експозиції, проводились демонстрації різних мистецтв, культурологічні лекції та дискусії. Мета організаторів – не лише ознайомити відвідувачів із красивими, культурою, природою та національною кухнею Японії, а й далі розвивати співробітництво між нашими країнами.

Якнайширшому знайомству гостей фестивалю з Японією сприяла виставка туристичних постерів у фойє ДПМ. У рамках відкриття фестивалю відбулись показові виступи спортсменів з клубу "Atika karate kyoushinkai", які представили мистецтво самозахисту та сили духу. А далі – показові виступи з кендо, кюдо, айкідо, карате.

Увагу відвідувачів також було прикуто до організаторів майстер-класу кюдо, які продемонстрували вправу з володіння стрілецькими луками. Це традиційне японське мистецтво поєднує концентрацію уваги, точність та виховує в спортсменів духовну дисципліну. Члени Федерації кюдо продемонстрували методику підготовки для здійснення точних пострілів і техніку володіння луком.

Японське мистецтво тамешігірі (традиційне японське мистецтво випробування якості меча) та майстерність володіння катанюю (довгий японський меч) привертає увагу демонстрації техніки розрізання паперу, соломи тощо. Дійство відбувається завдяки гармонії рухів спортсмена за умов концентрації його душевних сил.

Як і на попередніх фестивалях, під час "Японської осені 2025" відбулись майстер-класи з каліграфії, ікебани, ошибани, кулінарного мистецтва, формування дерев нівакі (особлива техніка "підстригання" крони та формування дерева у відповідності з естетичними поглядами майстра). Запам'ятається відвідувачам виставка "Шепіт саду сповіщає осінь" від Міжнародної асоціації сумі-е (японський монохромний живопис чорною тушшю) одночасно з проведенням майстер-класу від Емі Каматакі та Олександри Булітенко. Під час заходу звучала храмова музика і флейта шакухачі, відбулись чайні церемонії, невеличкий концерт японських танців, традиційних музичних інструментів.

"Шляхи. Народи. Митці" – наступна експозиція від музейників, де представлено унікальну колекцію автентичних японських мечів від XV сторіччя й до сьогодні. Це артефакти з колекції дослідника японської зброї, засновника проєкту "Історична зброя Японії" Гліба Ковальова. Серед експонатів – мечі, виробниками яких є відомі японські ковалі, антикварні зразки холодної зброї, гарди (частини ефеса клинкової холодної зброї, що слугує для захисту від удару кисті руки), рідкісні видання з історії зброї. Крім того, до душі відвідувачам експозиції припали роботи фотографа Максима Соломки, що були

ЯПОНСЬКА
ОСІНЬ
5-7.09.2025

Анатолій Мельниченко, Масаші Накагоме та Ганна Омельченко

надані для фотовиставки "Осінь в місті", майстер-клас з танців бон-одорі від танцювального колективу "Цубомі", майстер-клас з приготування онгірі (страва з білого рису) від японського підприємця Хікоємона Сакамото, лекції від Гліба Ковальова про японські мечі, від Дмитра Курілова про життя і творчість японського письменника, поета, драматурга, актора Юкіо Місіму та від переможців 18-го Міжнародного конкурсу манги (комікси, що створені японською) Ростислава Сушка та

Дмитра Колодича. Серед лекторів, які виступили під час фестивалю – представник JETRO (Японська організація зовнішньої торгівлі) Рьохеу Сакагучі, представники Японського агентства міжнародного співробітництва JICA, радник Міністра фінансів України Масару Танака, виступи яких стосувалися огляду поточної ситуації у фінансовій сфері України.

І це не повний перелік заходів з метою ознайомлення українців з історією і культурою Японії.

Як наголосила Ганна Омельченко, серед пам'ятних заходів цьогорічного фестивалю – лекція Надзвичайного і Повноважного посла Японії в Україні Масаші Накагоме, тема якої була присвячена подальшому розвитку дружніх відносин між нашими державами.

Також під час фестивалю проводився благодійний збір коштів для придбання автомобіля для військового підрозділу, в якому служить один з випускників НН ММІ КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Серед тих, кого відзначають організатори "Японської осені 2025", – ділові партнери з Японського благодійного фонду "Japan Foundation", представники фірми JTI Україна, благодійного фонду "Реабілітаційні сади", Міжнародної асоціації сумі-е, що організувала виставку "Шепіт саду сповіщає осінь" одночасно з проведенням майстер-класу від Емі Каматакі та Олександри Булітенко та інші.

Віктор Задворнов

КИЇВСЬКИЙ
ПОЛІТЕХНІК

газета Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

<https://www.kpi.ua/kp>

Ідентифікатор друкованого медіа в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа R30-03597

Головний редактор: Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Провідний редактор: Н.Є. ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка: І.Й. БАКУН

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.

03057, м. Київ,
вул. М. Брайчевського, 5А,
корп. №31, кімн. 14
(4-й поверх)

gazeta@kpi.ua

(044) 204-85-95